

Vereenvoudiging beslagvrije voet - de bijvangst

24-2-2017

“Mensen moeten aan hun financiële verplichtingen voldoen, maar niet ten koste van alles.”, zo begint de toelichting van de regering op het wetsvoorstel ‘vereenvoudiging beslagvrije voet’.

“De schuldenaar dient voldoende middelen over te houden om in de (basale) kosten van levensonderhoud te voorzien. Hiervoor dient de beslagvrije voet.” (Excuus voor alle ‘haakjes’)

Nu rommelt het rond de vaststelling van deze beslagvrije voet. Uit onderzoek in de gemeente Arnhem is gebleken, dat in 75 procent van de gevallen de beslagvrije voet te laag wordt vastgesteld. Dit vindt het kabinet een onwenselijke situatie en zij heeft daarom besloten de regels rond de beslagvrije voet te vereenvoudigen. Een voornaam doel is om de incasseerders van overheid en private partijen meer van elkaars activiteiten op de hoogte te doen zijn.

Als je het voorstel met alle toeters en bellen doorleest, blijkt vereenvoudiging toch meer te betekenen dan alleen de systematiek van vaststelling, bewaking en aanpassing van de beslagvrije voet. Dit stukje gaat over dat ‘meer’. Over hetgeen in het net van de vereenvoudiging wordt mee opgevestigd. De bijvangst. Bijvangst die gevolgen heeft voor (groepen van) schuldenaren én schuldeisers. De bijvangst wordt koud gereserveerd. Geen mening, geen oordeel en zonder de pretentie uitputtend te zijn.

De ‘5%-regeling’

Iedere schuldenaar moet op zijn verantwoordelijkheid worden gewezen en mag niet het gevoel krijgen dat hij voor schuldeisers onaantastbaar is. Heeft de schuldenaar een inkomen op of onder de bijstandsnorm dan wordt de beslagvrije voet op 95% van dit inkomen vastgesteld. In de nieuwe regeling heeft iedereen dus een afloscapaciteit ook al ligt het inkomen onder de beslagvrije voet.

Geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland

Woon je op straat (met of zonder briefadres) of in het buitenland dan zal in de toekomst de beslagvrije voet 47,5% van de basisnorm zijn. Feitelijk is dit een halvering van de beslagvrije voet. In de huidige regeling is de beslagvrije voet voor iemand

zonder vaste woon- of verblijfplaats 90% van de norm voor een alleenstaande. Iemand die in het buitenland woont en inkomen heeft in Nederland moet zich nu nog bij de kantonrechter melden om een beslagvrije voet te laten vaststellen.

De hardheidsclausule

Zijn de gevolgen van de toepassing van een juist vastgestelde beslagvrije voet voor de schuldenaar onevenredig hard, dan kan de schuldenaar zich tot de kantonrechter wenden voor een verhoging van de beslagvrije voet. Het gaat om specifieke individuele omstandigheden en niet om een standaardcompensatie voor groepen schuldenaren die sowieso niet uitkomen met de voor hen geldende beslagvrije voet.

Geen onderscheid meer naar leeftijd

Om een zo eenduidig mogelijk systeem te realiseren komt het onderscheid, waarbij de beslagvrije voet voor jongvolwassenen en pensioengerechtigden specifiek is gekoppeld aan de voor hen geldende bijstandsnorm, te vervallen. Voor alle leeftijden zal de beslagvrije voet worden gekoppeld aan de bijstandsnorm voor personen van 21 jaar en ouder maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd.

Inkomenseffecten

De vereenvoudiging van de regeling van de beslagvrije voet heeft inkomenseffecten. Uit de doorrekening toegevoegd aan de toelichting op het wetsvoorstel blijkt in grote lijnen dat de beslagvrije voet in de nieuwe regeling hoger wordt. De schuldenaar houdt dus per maand meer geld over. De positieve effecten zijn het grootst voor een alleenstaande met een modaal inkomen en gehuwden met een inkomen van 1,5 keer modaal. Een extreem effect in positieve zin is er voor de jongeren onder de 21. Hun beslagvrije voet gaat van € 245,00 per maand naar € 945,00 per maand. Rekening houdend met een doorrekening van de woonkosten een positief inkomenseffect van 287%

Natuurlijk zijn er ook negatieve effecten. Iedereen met een inkomen lager dan de voor hem of haar geldende beslagvrije voet gaat bij een loonbeslag in ieder geval 5% op dit inkomen inleveren. Groter kan het effect nog zijn voor de pensioengerechtigde. Een

AOW-er gaat er in vergelijking met de huidige regeling 5 tot 8% op achteruit.

Meer informatie

Geïnteresseerd in de materie? volg onderstaande link naar het wetsvoorstel:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/12/13/wetsvoorstel-vereenvoudiging-beslagvrije-voet>

Een nadenkertje: verhogen van de beslagvrije voet = verhogen van de schuld